

Ciència i humanitats conversen sobre noves maneres d'abordar la realitat

Publicat per [Interacció](#) [1] el 11/10/2017 - 09:07 | Última modificació: 11/10/2017 - 10:02

[Adam Bly](#) [2] (ed.) | [Biblioteca Buridán](#) [3]

Diu Adam Bly, fundador de la revista de ciència «[Seed Magazine](#) [4]», que en algun moment de la nostra vida tots hem sigut científics. Quan érem petits i ens preguntàvem per què era blau el mar, i en recollíem mostres dins d'una galleda per comprovar si l'aigua canviava de color. O quan observàvem de prop alguns insectes per esbrinar com s'ho feien per volar i com plegaven les ales. **Tots hem fet experiments per mirar d'establir connexions que ens permetessin entendre l'entorn on vivim** i satisfer la nostra natural curiositat.

Per això, davant l'avveniment de la revolució de la ciència ciutadana, hem de poder participar activament en la generació i divulgació del coneixement científic. Perquè ja pensem en clau científica temes com la salut i el medi ambient, i també ho podem fer amb aspectes que es revelen fonamentals com la construcció de la ciutat o la naturalesa de la veritat, per exemple.

«**Seed Magazine**» es va crear a Montreal el 2001, justament amb l'objectiu d'impulsar aquest renaixement científic i tecnològic del segle XXI per a tothom, junt amb una nova manera d'abordar la realitat que desdibuixi les fronteres entre la ciència i les humanitats. I avui us parlem de [«La ciencia es cultura. Conversaciones en la nueva intersección entre ciencia y sociedad](#) [5]», un llibre fruit del projecte que la revista va impulsar en una de les seves seccions, el «Seed Salon»: **converses a dos entre les ments més brillants del nostre temps**; artistes, físics, escriptors, genetistes o arquitectes, al voltant de temes d'interès comú com la música, la ficció, el temps, la guerra o la moral.

D'acord amb l'estructura d'Interacció 17, presentem algunes d'aquestes converses segons els quatre eixos principals del [programa](#) [6]:

- **La divulgació de la cultura científica i tecnològica**

?El físic teòric **Lawrence Krauss** i l'artista amb estudis de bioquímica, física i neurociència **Natalie Jeremijenko** discuteixen sobre qui fa ciència, sobretot en el marc de l'empresa pública. Sorprendentment, la conversa s'inicia parlant d'un llenguatge imprescindible en el món dels laboratoris, el de la sèrie «Star Trek»:

Jeremienko: Cuando yo llegué a Estados Unidos para trabajar **en el centro de investigación de la Xerox en Palo Alto había un idioma que no entendía**. Aunque me desenvolvía con soltura con lenguajes como el Fortran, el Pascal y el C++, **no sabía hablar en «Star Trek»**. [...]

Krauss: Yo también tuve que aprenderlo. De hecho, tuve una experiencia en cierto modo similar a la tuya. [...] **El universo de «Star Trek» era una forma de seducir a los lectores para hacerles pensar en el universo real**, que yo considero mucho más interesante que la versión del mismo que se da en la serie. [...] Recuerdo que cuando estaba en un comité visitante en el MIT, los estudiantes tendían a pensar que iban a tener éxito porque eran buenos en lo que hacían. Pero de hecho, **un mejor barómetro de su éxito será lo bien que sepan comunicar lo que hacen**.

- **El diàleg entre la cultura científico-tecnològica i la cultura artístic-humanística**

?La cosmòloga teòrica i escriptora **Janna Levin** i el novelista **Jonathan Lethem** parlen de **la realitat** i de tòpics que s'hi relacionen com la veritat, la ficció i la bellesa, evocant la seva faceta literària per arribar a qüestionar el concepte d'individualitat i ego en l'art i en la ciència:

Lethem: Un concepto en el que yo estaba muy interesado [...] era el de la conciencia y la sensibilidad a cuestiones como **la originalidad, la colaboración y el éxito personal**, que son, por supuesto, obsesiones del científico tal

vez incluso más que del artista. Pero que **son en todo caso obsesiones mutuas.** [...]

Levin: Bueno, yo creo que **en el ámbito de la ciencia esta es una cuestión muy interesante.** Si crees realmente en la realidad objetiva, no te importa en absoluto. **Si no hubiese sido Einstein, tarde o temprano lo habría hecho otro.** [...] Pero yo no creo que las experiencias artísticas de un individuo pueda reproducirlas otro.

Lethem: Sí, realmente, **las novelas de Saul Bellow no existirían sin o las hubiera escrito él,** del mismo modo que **un mono no puede sentarse a escribir una obra de Shakespeare.** [...] Y sin embargo, **al mismo tiempo, son** las cosas que se fetichizan como innovaciones, los gestos vanguardistas y **los denominados avances experimentales del arte, los aspectos que más análogos son al descubrimiento científico.**

Levin: Y que de todos modos acabarían apareciendo. [...] El realismo habría dado paso igualmente al expresionismo abstracto.

- **?Sostenibilitat, ètica i coneixement**

El lingüista **Noam Chomsky** i el biòleg **Robert Trivers** aprofundeixen en el **concepte d'autoengany** en dos àmbits, el dels intel·lectuals que serveixen els interessos d'una minoria privilegiada i el de la indústria de l'engany massiu, a partir del relat de diversos experiments científics amb animals i humans.

Trivers: Hemos comprobado repetidamente —en avispas, en pájaros, y en monos— que **cuando un organismo se da cuenta de que está siendo engañado se enfurece y a menudo ataca al impostor.** Especialmente si el impostor está haciendo una sobrerepresentación de sí mismo. [...] Es muy interesante y **sugiere parte de la dinámica en la que el temor de ser atacado cuando estás engañando puede ser una señal secundaria,** precisamente porque si te pillan puedes llevarte una patada en el culo o algo peor.

Chomsky: **Eso tiene un nombre en la literatura sobre política internacional;** se llama **mantener la credibilidad.** Tienes que llevar a cabo acciones violentas para mantener la credibilidad, aunque el asunto que las ha provocado sea trivial.

- **Ciència i construcció de la ciutat**

?El matemàtic **Benoit Mandelbrot** i la conservadora museística **Paola Antonelli** debaten sobre la **matemàtica euclidiana, l'arquitectura fractal o la nanotecnologia,** i les seves possibilitats en la construcció de les ciutats del

futur, explorant les **col·laboracions entre ciència i disseny**.

Mandelbrot: Yo no creo que Euclides sea la mejor forma de aprender matemáticas. **El aprendizaje de las matemáticas debería empezar con el aprendizaje de la geometría de las montañas, de los humanos**; en cierto sentido, con el aprendizaje de... bien, de la Madre Naturaleza, y **también de los edificios, de la gran arquitectura**. [...] Pero desde muy pronto, Euclides se separó de la realidad cotidiana. [...]

Antonelli: **La ciencia está tratando de ser percibida más como una parte del mundo real** y de ser menos altanera que antes. [...] Hoy, diseñadores y científicos trabajan conjuntamente.

***

Amb aquests fragments d'algunes de les entrevistes que conformen el llibre, que inclouen altres personalitats com **Tom Wolfe, Joan Fontcuberta, Lisa Randall i David Byrne**, us convidem a fer-ne una lectura atenta, mentre ens preparam per a Interacció 17 i per conèixer els aspectes més rellevants de l'actualitat de la cultura científica i el seu diàleg amb altres disciplines.

Podeu consultar aquest [llibre](#) [5] al [Centre d'Informació i Documentació](#) [7]

[Inicie sessió](#) [8] o [registreu-vos](#) [9] per a enviar comentaris

Etiquetes: arts plàstiques i visuals

Etiquetes: ciència

Etiquetes: ciència ciutadana

Etiquetes: comunicació

Etiquetes: intel·lectuals

Etiquetes: #interaccio17

- [10]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2017/ciencia-humanitats-conversen>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://www.adambly.com/bio/>

[3] <http://www.buridan.es/>

[4] <http://seedmagazine.com/>

[5] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=45675>

[6] <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2017/interaccio17-preprograma>

[7] <http://www.diba.cat/web/cerc/cidoc>

[8] <https://interaccio.diba.cat/>

[9] <https://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[10] <https://interaccio.diba.cat/node/7229>